

Immigrant-institutet

Borås Stad
Kommunstyrelsen

Immigrant-institutets kommentarer till rapporten

Immigrantinstitutets framtid Rapport från Kulturnämnden

Elisabeth Lundgren, 35 75 96 Dnr 2006/KN0091 048

Inledning

Immigrant-institutet ställer sig positivt till olika samverkansformer med Borås stad, bland annat att för mycket låga kostnader för kommunen kunna hyra ut de lokaler som inte används för den dagliga verksamheten. Likaså kan Immigrant-institutet vara behjälpligt med olika former av projektverksamhet som syftar till att integrera medborgarna i kommunen.

Samverkan med skolorna sker redan idag över hela landet, genom det omfattande informationsmaterial som skolorna använder sig av. För Borås stads skolor är tillgången till samlingarna på Immigrant-institutets bibliotek desto intressantare. Det är naturligtvis upp till varje skola hur mycket de vill använda sig av en resurs som finns på lokalbussavstånd. Där har Borås stads kommunstyrelse möjlighet att påverka i positiv riktning.

Olyckligtvis har Kommunstyrelsen fått sig tillsänt en rapport som kommunstyrelsen knappast hade beställt i den utformning den har fått.

Rapporten från Kulturnämnden innehåller så många felaktigheter, insinuationer och brister att vi nödgas bemöta den punkt efter punkt, väl medvetna om att hur det än går kommer osanningarna i rapporten att vandra vidare till staten och regionen.

Under rubriken "Kulturnämnden" återges text ur Kulturnämndens skrivelse. Under rubriken "Kommentar" presenteras synpunkter från Immigrant-institutets styrelse.

Kulturnämnden:

Ärende

Kulturnämnden fick i juni 2006, i samband med att Kommunstyrelsen gav ett extra bidrag till Immigrantinstitutet på 152 tkr, ett uppdrag att utreda förutsättningarna för Immigrantinstitutets fortsatta och framtida verksamhet i Borås; inte minst den ekonomiska bärkraften på längre sikt.

För den ekonomiska utvärderingen och underlaget svarar revisionsfirman Öhrlings och Pricewater (Se bilaga).

Kommentar:

Varken Kulturnämnden eller Öhrlings PricewaterhouseCoopers har analyserat institutets ekonomiska bärkraft på längre sikt utan ägnat utredningen åt allehanda faktafel och misstankar.

För att belysa dessa fel bifogas våra kommentarer om Öhrlings PricewaterhouseCoopers utredning, som kulturnämndens ledamöter inte fick del av i normal ordning före beslutet. (Både Öhrlings PricewaterhouseCoopers rapport och Immigrant-institutets kommentarer fanns bara på bordet vid Kulturnämndens sammanträde den 31 januari 2008, vilket innebar att ledamöterna inte fick möjlighet att läsa dem före sammanträdet, desto mindre att kontrollera uppgifternas sanningshalt).

Kulturnämnden:

Vad är Immigrantinstitutet?

Immigrantinstitutet bildades 1973 som en ideell förening med syfte att dokumentera och informera om invandrar- och flyktingfrågor. Immigrantinstitutet vill vara ett nationellt centrum för dokumentation om invandrare, flyktingar, rasism och interkulturalism.

Institutets vision är att *”fortsätta verka för en korrekt beskrivning av invandrarnas situation och invandrarnas positiva påverkan på det svenska samhället och på deras hemländer”*.

Organisation och medlemmar

Medlemmar i Immigrantinstitutet är enskilda och föreningar som vill stödja ett centrum där kunskapen om invandrare och flyktingar finns samlad. Det totala medlemsantalet uppgår till ca 8 000 personer varav 50 enskilt anslutna personer.

(Kulturnämnden nämner sedan ett antal organisationer som är medlemmar – några saknas)

Kommentar:

Informationen är korrekt – den är ju hämtad ur Immigrant-institutets material. Dock anger inte Kulturnämnden två av de riksorganisationer, som är medlemmar. Antingen ska alla vara med eller inga.

Kulturnämnden:

Styrelsen bestående av 8 ledamöter och är till stora delar är oförändrad under 2000-talet. Ordförande, viceordförande och sekreterare är samma personer sedan lång tid.

I styrelsen sitter följande ledamöter valda på årsmötet 23 april 2006:

Ordförande: Jens Allwood, professor

Viceordförande: Leila Pekkala, studierektor

Sekreterare: Miguel Benito, lektor

Ledamöter: Viktor Berbyuk, professor

Anki Dellnäs, fil.dr., Göteborgs universitet

Jan Molin, f.d. förvaltningschef

Cenap Turunc, socionom

Saul Sagani, ordf i INVA-sam

Miguel Benito har varit styrelsens sekreterare sedan 1973 och chef för Immigrantinstitutet sedan 1981. Fram till 1992 var tjänsten oavlönad, men sedan 1993 avlönad på 50 %.

Miguel Benito är även ordförande i Immigranternas Riksorganisation som organisatoriskt och samarbetsmässigt ligger Immigrantinstitutet nära. Han är också sekreterare och kassör i Sveriges Invandrarförfattares förbund (se nedan).

Kommentar:

Listan på styrelseledamöter som återges är inte aktuell. Institutet har också haft ett årsmöte 2007. Två ledamöter av fem har bytts ut. Namnet Saul Sagani existerar inte i vårt register.

För övrigt är uppgifterna givna i en anda av misstänkliggörande, som om det vore brottsligt att vara styrelseledamot en längre tid. Det är en inblandning från kulturnämndens sida i en förenings interna demokrati, något som inte är acceptabelt. Styrelsen väljs av institutets medlemmar, inte av kommunen eller kulturnämnden.

Uppgifter om Miguel Benitos roll i andra föreningar är även de oväsentliga. Uppgifterna syns närmast syfta på att misstänkliggöra personen. Bättre hade det varit att räkna upp Miguel Benitos uppdrag i arbetslivet, såsom anställning på Kungliga biblioteket under många år, lektor i biblioteksvetenskap under 32 år, svensk ansvarig för ett universellt klassifikations-system och författare till ett flertal böcker till nytta för bibliotekssverige.

Sveriges invandrarförfattares förbund bytte namn redan 2006.

Kulturnämnden:

Revisionsfirman Öhrlings och Pricewater skriver ” *organisationerna har haft låg succession och begränsad ansvarsfördelning där Immigrantinstitutets chef har och har haft en framträdande roll. När de olika rollerna i organisationer innehas av samma personer kan man generellt säga att gränsdragningen mellan organisationerna och rollerna kan bli otydlig och jävsituationer kan komma att uppstå*”.

Flera invandrarorganisationer har kommit till genom Immigrantinstitutets stöd.

Tre av dem är riksomfattande organisationer och har sin hemvist på samma adress som Immigrantinstitutet, Katrinedalsgatan 43 i Borås.

Immigranternas riksförbund (IRF)

Sveriges Invandrarförfattares förbund (SVIFF)

Internationella konstnärer i Sverige (IKIS)

Kommentar:

Samma insinuation som tidigare.

När det gäller institutschefens roll står den tydligt angiven i stadgarna för Immigrant-institutet, §10. Det är bara att läsa.

Begreppet ”jäv” som används tyder på att revisionsfirman saknar förståelse för och kunskap om ideella förenings verksamhet. I de föreningar som nämns är man inte medlem för att själv få förmåner utan för att arbeta för en gemensam sak.

Kulturnämnden:

Immigranternas riksförbund bildades 1973 och är medlem i Immigrantinstitutet.

Ordförande är Miguel Benito.

Sveriges Invandrarförfattares Förbund grundades 1974 av Miguel Benito och Martin Allwood. Förbundet är medlemmar i Immigrantinstitutet och Immigranternas riksförbund. Sekreterare och kassör: Miguel Benito.

Internationella konstnärer i Sverige bildades 1978 vid en konferens i Nordens folkliga akademi och är medlem i Immigrantinstitutet.

Kommentar:

SVIFF, som inte längre heter Sveriges invandrarförfattares förbund, grundades av fler än Miguel Benito och Martin Allwood. Initiativtagare var faktiskt Karl Heinz Bolay, som blev förbundets första ordförande, och som sedermera donerade sitt bibliotek till Immigrant-institutet. Även Charles Richards var en av grundarna. Å andra sidan, vad är det man vill insinuera med angivandet av två namn och utelämnandet av de andra? Är det fel eller rätt att vara kulturpolitiskt aktiv?

Kulturnämnden:

Immigrantinstitutet har hand om och ansvarar för skötseln av kansliet för de tre organisationerna. För det fick institutet 2006 en summa på 148 tkr i ersättning, merparten från Immigranternas Riksförbund som haft en ekonomisk omslutning under 2000-talet på 420-450 tkr där bidraget från Integrationsverket utgjort merparten.

Från 2007 har **verksamhetsbidraget till Immigranternas Riksförbund upphört**, vilket innebär ett intäktsbortfall på 300 tkr. Däremot får förbundet ett organisationsbidrag.

Kommentar:

Kulturchefen upprepar vad revisorn från Öhrlings PricewaterhouseCoopers skrev om att Immigranternas Riksförbund "inte längre får verksamhetsbidrag", trots både muntlig och skriftlig dementi från vår sida.

Denna felaktiga uppgift från kulturchefen och från Öhrlings PricewaterhouseCoopers har påverkat kulturnämndens ledamöters inställning i negativ riktning och till stor skada för den samverkande organisationen Immigrant-institutet.

Den **rätta** uppgiften är att **IRF får verksamhetsbidrag 2008**, inte från Integrationsverket, som upphörde den 30 juni 2007, men **från Ungdomsstyrelsen**. Se http://www.ungdomsstyrelsen.se/ad2/user_documents/Statsbidrag_etniska_organisationer.pdf

Beklagligt att en enig kulturnämnd godtar Öhrlings PricewaterhouseCoopers och kulturchefens felaktiga uppgift, ett fel som har mycket stor betydelse i detta sammanhang.

Kulturnämnden:**Fastigheten**

Immigrantinstitutet bedriver sedan 1993 sin verksamhet i ett eget hus på Katrinedalsgatan 43, fastigheten **Invandrarnas hus** (Tjärblomstret 5,7, 8).

Huset rymmer 1 600 kvm i tre plan. I bottenvåningen finns en samlingsal för 150 personer, ett konferensrum för 30 personer och ett café med stort kök. En trappa upp ligger bibliotek och arkiv, arbets- och mötesrum. Högst upp finns två gästrum avsedda för forskare.

Institutet bedriver ingen caféverksamhet. Däremot finns möjlighet för dem som hyr lokalerna att ordna med egen servering.

Kommentar:

För detta behövde man inte göra en utredning till en kostnad av 17 000 kronor. Dessa uppgifter har funnits hos kommunen hela tiden. Revisorn har dock missat ett fjärde plan på 100 kvm under jord, som ska användas som

skyddsrum för Borås befolkning i fall av nödsituation. De 100 kvm ingår i de 1600 som nämns ovan.

Kulturnämnden:

Fastigheten förvärvades hösten 1992 av Immigrantinstitutet och Immigranternas Riksförbund för en krona, samt övertagande av ett lån på 10 miljoner.

Från december 1993 äger Immigrantinstitutet 90 % och Immigranternas Riksförbund 10 % av handelsbolaget Invandrarnas Hus som i sin tur äger fastigheten på Katrinedalsgatan 43.

Kommentar:

Övertagande av ett lån betyder att fastighetsbolaget **köptes för 10 miljoner kronor** och att det finns **en skuld på hela 10 miljoner från första dagen**. Det bör sägas tydligt så att inte någon tror att fastigheten kostade bara en krona.

Kulturnämnden:

Borås Stad beslutade 1993-03-18 att ge Immigrantinstitutet ett *Anläggningslån* på 1 760 tkr. Lånet löper på 30 år, är amorterings och räntefritt, och avskrivs därefter i sin helhet.

Fastigheten är under åren av- och nedskriven med 2 609 tkr, och lånet (förutom anläggningslånet) är amorterat med 3 465 tkr. Räntekostnaderna för Invandrarnas Hus uppgår till ca 280 tkr/år. Lokalkostnaden för 2006 låg på 255 tkr.

Värdet på fastigheten har stigit sedan inköpet. Revisionsfirman har inte gjort någon bedömning av fastighetens värde, men rekommenderar en värdering med tanke på fastighetsmarknadens utveckling.

Öhrlings bedömning av marknadsvärdet på fastigheten: *”Efter de senaste årens utveckling på fastighetsmarknaden kan det inte uteslutas att fastighetens värde överstiger Invandrarnas Hus HB:s bokförda värde och att ägarna därmed har en dold tillgång.”*

Öhrlings noterar vidare: *”Har amorteringarna som huvudsakligen finansierats med offentliga verksamhetsbidrag medfört en förmögenhetsuppbyggnad i Invandrarnas hus HB?”*

Öhrlings konstaterar också att fastighetsförvaltning blivit en dominerande del av Institutets verksamhet.

Kommentar:

Denna del av utredningen är nyckeln till de övriga uppgifterna. Här har Öhrlings PricewaterhouseCoopers och kulturchefen misslyckats med att förstå föreningens ekonomi. Öhrlings Pricewaterhouse-Coopers anser att fastigheten som Immigrant-institutet är delägare till är värd mycket mer än vad som står i bokföringen. Har uppgiften någon praktisk betydelse? Knappast. Det vet i alla fall alla banker i Borås som i 14 års tid nekat lån till institutet trots fastigheten som säkerhet.

Lokalerna har ett värde den dag som de säljs. Så länge de används för Immigrant-institutet genererar lokalerna inga likvida medel och det hypotetiska värdet är ointressant. Det enda viktiga är kostnaderna och intäkterna under tiden. I dagsläget är intäkterna större än kostnaderna.

Öhrlings PricewaterhouseCoopers påstår att samhällsbidraget finansierat amorteringarna. Hur kan det vara möjligt när samhällsbidraget inte räckt till

den ordinarie verksamheten och dessutom minskat? Fast ... kan Öhrlings möjligen har rätt?

Kulturrådets bidrag har under åren 2000-2007 minskat sammanlagt med 3,4 miljoner kronor. Året 1999 var statens bidrag till Immigrant-institutets bibliotek, arkiv och dokumentation fortfarande 1 073 500 kronor per år. Institutet och fastighetsbolaget betalade dessutom under 1999-2005 till staten 2,5 miljoner kronor i retroaktiv byggmoms och annan moms till följd av beslut hos skatteverket. De 100 000 kronor eller 95 000 kronor som Borås kulturnämnd bidragit med årligen har knappast bekostat någon "förmögenhetsuppbyggnad i Invandrarnas Hus", utan har gått åt att hålla huset öppet för boråsare minst fem dagar i veckan kl 10-17 året om, inklusive sommarmånaderna.

Om Immigrant-institutet under de senaste åren har erhållit 3,4 miljoner mindre i bidrag från staten samtidigt som institutet har betalat 2,5 miljoner kr extra till staten via skatteverket = 5,9 miljoner kronor sammanlagt, så måste väl institutet ha haft dolda tillgångar från fastigheten Invandrarnas Hus!!! Med bidrag från Borås stads kulturnämnd skulle man behövt minst 59 år för att klara av bedriften. Och fortfarande finns det dolda tillgångar kvar enligt Öhrlings PricewaterhouseCoopers.

För att undvika missförstånd upprepas här att inköpspriset för fastigheten/ bolaget var 10 miljoner kronor, en summa som lånades i sin helhet 1993. Det som har amorterats hittills har gjorts med medlemmarnas egna pengar och verksamhet.

Kulturnämnden:

Personal

Fem personer arbetar på institutet, inklusive Institutets chef Miguel Benito som är uppbär lön på halvtid. De övriga är:

Kommentar:

Uppgiften är, förutom att vara felaktig när det gäller en av personerna, inte bra när den sprids i ett offentligt dokument. På Immigrant-institutet skiljer man inte de anställda efter löneform.

Kulturnämnden:

Arbetsmarknadsinsatserna från Borås är värderad till ca 250 tkr per år. För året (2007) är 1,5 tjänster ofinansierade. Beräknat underskott ligger på 500 tkr. Personalkostnaderna låg 2006 på 814 tkr.

Kommentar:

En positiv uppgift som Immigrant-institutet använt i institutets förhandling med Kulturrådet utnyttjas av kulturchefen negativt för att ledamöterna i kulturnämnden ska tro att institutet i alla fall inte blir utan stöd från Borås stad trots att man 2008 nekat organisationsstödet från Borås kulturnämnd i strid med kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges beslut 1993 om ett årligt anslag på 100 000 kronor via Kulturnämnden. Kommunfullmäktige beslöt om kulturbudgeten i november 2007 med förutsättningen att Kulturnämnden skulle ge ett organisationsbidrag till Immigrant-institutet i

stoleksordning 95 000-100 000 kronor såsom tidigare år sedan 1993. Ett formellt fel har begåtts.

Av de 250 tkr för Borås tjänsten är ca 150 tkr statliga pengar (60-40 % fördelning mellan stat och kommun). För de resterande 100 tkr sparar kommunen sannolikt mer än 300 tkr per år i socialbidrag och andra kostnader. Immigrant-institutet hjälper kommunen minst lika mycket eller mer genom att ta ett större samhällsansvar än många företag.

Uppgiften att för året 2007 är 1,5 tjänster ofinansierade är inte korrekt i detta sammanhang. Man måste skilja mellan diskussionsunderlag och verklighet.

Kulturnämnden:

Verksamhet

...

Arkivet

...

Biblioteket

Kulturrådet bedömde 1992 att *dokumentationen av utländska periodica och inventeringen av invandrarförfattare och konstnärer var ett viktigt hjälpmedel för bibliotek och forskningsinstitutioner och att detta inte görs av någon.*

Museet

...

Invandrarförlaget

...

Två digitala tidskrifter ges ut *Aktuellt om migration ...*

...

Journal of Intercultural Communication ...

Hemsidan (www.immi.se) ... används av många besökare. Immigrantinstitutet var tidigt ute med att göra sin verksamhet tillgänglig på nätet genom en hemsida som är mycket välbesökt. Totalt besökte 529 520 personer hemsidan 2006.

Kommentar:

Först redovisar man kort en del av verksamheten. Det är OK, fast det finns mycket mer som skulle kunna redovisas om man hade läst verksamhetsberättelsen. **Senare i utredningen skriver man att man inte bedriver någon verksamhet.** Är det så svårt för kulturchefen att komma överens med sig själv?

När det gäller institutets forskningsbibliotek eller specialbibliotek citerar kulturchefen en utredning från 1992. Nu lever vi i året 2008. Citatet "inte görs av någon" skulle klargöras med tillägget "inte görs av någon annan utom av Immigrant-institutet". Det gällde 1992 och gäller fortfarande 2008.

Hur mycket verksamhet ska man bedriva för att den ska räknas? Räcker det inte med att ha landets och Nordens ledande bibliotek inom migration? Räcker det inte med att ha bästa hemsida om migration? Räcker det inte med att anordna ett flertal utställningar och flera debatter?

Räcker det inte med att ha öppet för allmänheten måndag till fredag kl 10-17? Det kommunala stödet räcker till knappt 3-4 månader av lokal verksamhet.

Borås stads egna kulturinstitutioner, teater, bibliotek, muséer, arkiv, hade sammanlagt 554.000 besökare under 2007. Immigrant-institutet hade under samma period 577.394 virtuella besökare på hemsidan.

Kan allt detta vara utan värde för Borås stad?

Kulturnämnden:

Immigrantinstitutets finansiering

Fram till 1984 finansierades verksamheten genom medlemsavgifter och bokförsäljning. Genom bl.a. motioner i riksdagen fick institutet 1985 ett bidrag på 200 000 kr från staten. Borås Stad började ge bidrag i början på 90-talet i form av **föreningsbidrag**.

Borås Stad beslutade 1993-03-18 att ge Immigrantinstitutet ett **Anläggningslån** på 1 760 tkr. Lånet löper på 30 år är amorterings- och räntefritt och avskrivs därefter i sin helhet.

Inga kommentarer behövs

Kulturnämnden:

Institutet har haft stora ekonomiska problem under åren. Flera gånger har institutet sökt om extra bidrag. 1996 betalades det ut ett extra bidrag på 250 tkr för att täcka amorteringskostnader.

Kommentar:

Såsom texten är skriven blir den missvisande. Man kan tro att det är Borås stad som givit ett extra bidrag på 250 tkr 1996. Det var Kulturrådet och Kulturdepartementet som då gav 250 tkr var, sammanlagt 500 tkr.

Kulturnämnden:

I anslutning till ett beslut att påföra moms på 1 158 357 kr – ett beslut som sedan prövades av regeringen (Fi 2002/279) – ansökte institutet om ytterligare medel, men fick avslag (Ku2001/509/Ko). Skulden har sedermera reglerats. Enligt Immigrantinstitutets egna uppgifter har de betalt in 2,5 milj. kr till staten.

2006 beviljade Borås Stad ett extraordinärt bidrag till Immigrantinstitutet på 152 tkr för att täcka akuta kostnader. Samtidigt fick Kulturnämnden i uppdrag att utreda framtidsförutsättningarna för institutet.

Kommentar:

Regeringen har aldrig prövat något beslut att påföra moms. Kulturchefen hade kunnat fråga oss vad regeringens beslut avsåg.

När det gäller summan 1 158 357 kr avser det bara en delsumma. För att vara korrekt måste man räkna in alla delbetalningar åren 1999-2005 som föranleddes av Skatteverkets ändrade beslut. Därför är 2,5 miljoner den korrekta uppgiften och inte 1,1 miljoner som kulturchefen uppger.

Kulturnämnden:

Bidraget från Borås Stad 2006 var

- föreningsbidrag från Kulturnämnden på 95 tkr
- bidrag i form av ett ränte- och amorteringsfritt lån värde ca 100 tkr
- arbetsmarknadsinsatser ca 235 tkr
- extraordinärt bidrag från Kommunstyrelsen 152 tkr

....

Kommentar:

Det extraordinära bidraget 2006 uppfattar vi som en signal till Kulturnämnden att skynda på att göra en seriös utredning så att ett eventuellt ökat bidrag 2007 eller andra åtgärder kunde underlätta för institutet. I stället har kulturchefens senfärdighet och olika uttalanden till andra beslutsfattare försinkat möjligheterna till ökat bidrag från Kulturrådet och till bidrag från regionen.

Kommunstyrelsens beslut 2006 om extraordinärt stöd var:
 "Kulturnämndens kommunbidrag utökas med 152 000 kronor för ett extrabidrag till Immigrantinstitutet. Utökningen finansieras av Kommunstyrelsens medel för oförutsedda kostnader och utgifter. Kulturnämnden uppmanas samtidigt att i dialog med Immigrant-institutet och andra parter utreda förutsättningarna för Borås Stads fortsatta bidrag till verksamheten."

Vi kan inte se att Kulturnämnden fullföljt sin uppgift enligt intentionerna.

Kulturnämnden:

Västra Götalandsregionen beslutade 2001 efter ansökan från Immigrantinstitutet att inte stödja verksamheten ekonomiskt.

Immigrantinstitutet har fortsatt söka bidrag från regionen t.ex. under 2005 och 2006. 2007 beviljades ett projektbidrag på 75 tkr för att kartlägga samarbete och förenings-samarbete avseende invandrarorganisationer i Västra Götaland

Kommentar:

En vägande skäl till regionens negativa inställning 2007 var Öhrlings PricewaterhouseCoopers revisorsrapport som kulturchefen överlämnade till regionen i augusti 2007, **fyra månader innan kulturnämnden i Borås fick del av den och utanför Immigrant-institutets vetskap, vilket innebar att man inte fick en chans att bemöta.**

Detta anser vi vara en mycket allvarlig tjänstefel av en kulturchef, som på ett ofördelaktigt sätt har påverkat möjligheterna för institutet att få bidrag.

Kulturnämnden:

Kulturrådet

Kulturrådets beslut för 2006 innebar att Immigrantinstitutet fick **400 tkr**, vilket var en sänkning av stödet med 295 tkr. För 2007 sänktes bidraget ytterligare och halverades till 200 tkr.

Kulturrådets stöd till Immigrantinstitutet 1985-2007

1995/96 1 073 000

2000 900 000

2007 200 000

Utredningsprocess och dialog 2006- 2007

Kulturrådets stöd till mångkulturella organisationer

Kulturrådet ger sedan början av 1980-talet stöd till organisationer med mångkulturell verksamhet – eller som det hette tidigare – invandrarverksamhet. De flesta av organisationerna skapades och byggdes upp av invandrare, vilket även präglade verksamheterna. De kultur- och invandrapolitiska förutsättningarna var annorlunda än i dag när fokus har förskjutits från invandring till mångkultur.

Kommentar:

Kulturnämndens rapport nämner inte med ett ord den viktigaste förklaringen till Kulturrådets minskade anslag till Immigrant-institutet.

Redan 1991 går det att läsa i Borås tidning att Kulturrådet kräver ett ökat engagemang från kommunen för att öka stödet från staten. Detta har Kulturrådet meddelat skriftligen i instruktionerna för bidrag för 2006 och 2007.

Samma krav gäller inte enbart Immigrant-institutet utan även de övriga organisationerna lika väl (enligt Kulturrådet). Frågan är alltså om Borås stad vill medverka till att statliga kulturpengar kommer Borås till del, eller om man är så snål att man sinkar en nationell institutions möjligheter att verka i Borås på rimliga villkor.

Immigrant-institutet är den organisation som mest aktivt verkat för mångkultur under lång tid. Många av reformerna har tillkommit med stark medverkan av Immigrant-institutets medlemmar.

Frågan är varför kulturchefen beskriver förändringen i politiken utan att i klartext uppge om Immigrant-institutet är med på det eller ej. Påståendet i utredningen kan tolkas av läsaren som om det minskade bidraget till institutet skulle bero på att institutet inte är en av de framtidsdrivande krafterna. Kulturchefen gjorde ett liknande uttalande i Göteborgs Posten 2007, ett uttalande som av läsarna tolkades negativt för Immigrant-institutet.

Kulturnämnden:

Kulturrådet disponerar sedan budgetåret 1983/84 medel för stöd till organisationer med mångkulturell inriktning. Den första bidragsmottagaren var Invandrarnas kulturcentrum vars verksamhet upphörde på 1990-talet. Därefter tillkom Immigrantinstitutet, Mångkulturellt Centrum, Grekiskt Bibliotek och Arkiv, samt Kurdiska Biblioteket. Det ursprungliga syftet med bidraget var att stödja organisationer med arkiv, bibliotek, dokumentation och/eller forskning inom området invandring,

Kommentar:

Det ursprungliga syftet med stödet från Kulturrådet lever kvar även 2008:

"2. Stödet kan utgå som verksamhetsbidrag till organisationer som ansvarar för arkiv, bibliotek, dokumentation eller annan publik verksamhet"
(Kulturrådets hemsida om bidrag till mångkulturella organisationer 2008-02-10))

Kulturnämnden:

Dialog med staten

Under 2006 tog Kulturrådet kontakt med Borås stad/kulturförvaltningen och Immigrantinstitutet för att påbörja en dialog om framtida utveckling och eventuellt fortsatt stöd från Kulturrådet. Ett första möte hölls i maj 2006 på Immigrantinstitutet med Kulturrådets avdelningschef Benny Marcel och en handläggare. Från Borås Stad deltog kulturchef Elisabeth Lundgren och från Immigrantinstitutets sida var stora delar av styrelsen närvarande.

Uppföljning av det första mötet skedde i Göteborg under Bokmässan 2006. Kulturrådet besökte Borås ytterligare en gång under 2006 på hösten med bl.a. den nya handläggaren för mångkulturella frågor, Heidi Pikkarainen.

Kulturchefen i Borås besökte Kulturrådet i Stockholm i december 2006 för ytterligare dialog om möjligheterna till fortsatt stöd till Immigrantinstitutet.

Fram till dess gick dialogen ut på att Immigrantinstitutet behövde längre tid för en omställning orsakat av vikande stöd från staten. Borås stad syftade till att bibehålla sitt bidrag under 2007 på samma nivå som tidigare, vilket också Kulturrådet skulle göra för verksamhetsåret 2007.

Kommentar:

Vi känner inte till några anteckningar från diskussionerna mellan kulturchefen i Borås och Kulturrådet. Däremot finns det anteckningar om vad hon meddelat till Riksdagens kulturutskott, och som varit till skada för Immigrant-institutet.

Riksdagens kulturutskott skrev bl.a.:

”Utskottet har erfarit att Borås kommunstyrelse 2006 uppdrog åt kommunens kulturförvaltning att göra en analys av läget för Immigrant-institutet. Kulturförvaltningen har i sin tur givit en extern revisionsfirma i uppdrag att analysera ekonomin och se över ägandeförhållandena till den fastighet som Immigrant-institutet disponerar tillsammans med några andra organisationer.”

Det är via Riksdagens kulturutskott som Immigrant-institutet får besked att en extern revisor kommer att analysera institutet. Fortfarande har vi inte lyckats få uppgift från kommunen om vilket uppdrag revisorn fick.

Kulturchefen har varit synnerligen aktiv utåt men vi har inte fått veta något om hennes verkliga inställning. Av resultatet kan vi bara dra slutsatsen att hon har misslyckats med uppdraget att i dialog med institutet utreda institutets förutsättningar för sin framtida verksamhet i Borås.

Kulturrådets budskap om att kommunen måste öka sitt engagemang för att statens ska ge stöd nämns inte med ett ord i Kulturnämndens rapport. Det är märkligt, eftersom det under hela året 2007 och även 2006 har varit en huvudfråga för Kulturrådet.

Riksrevisionen har av regeringen fått i uppdrag att granska Kulturrådets bidragsgivning. Den året 2006 nyanställda Pikkarainen lämnade Kulturrådet kort efter sin rapport om Immigrant-institutet. Kulturrådets chef Kristina Rennerstedt har också slutat och en ny chef började i januari 2008.

Kulturnämnden:

I Kulturrådets bedömning står att:

”Immigrantinstitutets verksamhet är begränsad med avseende på öppettider, utställningsverksamhet och aktiviteter i övrigt. Rådet, som även beaktar att de externa bedömarna inte prioriterar verksamheten, kan vid en samlad bedömning inte finna att det är befogat att öka det statliga engagemanget.

Kommentar:

Påståendena från Kulturrådet, som kulturchefen i Borås citerar, om begränsade öppettider visade sig vara en total osanning, eftersom institutet hade och har längre öppettider än någon annan av de andra s.k. mångkulturella organisationer som fick bidrag. Utställningar har varit många under 2006-2007, bland annat på grund av Mångkulturåret. Dessa påståenden har bemötts tidigare, men återges igen av kulturchefen genom att citera Kulturrådet. Det visar brist på ärlighet och opartiskhet.

Kulturnämnden:

Mot den bakgrunden och med hänsyn till vad som framkommit om att verksamheten inte kan drivas vidare utan ökade medel finner rådet att årets bidrag bör begränsas till 200 tkr för att ge institutet möjlighet att finna alternativ finansiering, alternativt avveckla verksamheten.” (GD 2007:56 KUR 2006/9387).

Kommentar:

Med alternativ finansiering åsyftade Kulturrådet enligt gällande regler för bidrag främst stöd från Borås stad och från Västra Götalands region. Detta nämner inte kulturchefen, utan håller kulturnämndens ledamöter i okunnighet, i förlängningen även kommunstyrelsen.

Kulturnämnden:

Beslutet är undertecknat Kristina Rennerstedt. Handläggare är Heidi Pikkarainen. I beredningen har också avdelningschef Benny Marcel deltagit samt handläggaren Michael Matz. Kulturrådet externa bedömare har varit: Malmö museer, Stockholms kulturförvaltning och Världskulturmuseet i Göteborg.

”Trots att organisationen funnits i många år så har den ändå inte fått den betydelse den eftersträvat vare sig mätt i antal medlemmar eller opinionsmässigt. Anledningen är förmodligen att de flesta invandrare inte känner sig hemma i en organisation som gör invandraren till en slags monokulturell varelse.” (Ur: Utlåtande över ansökningar om verksamhetsbidrag från mångkulturella organisationer).

Kommentar:

Som sagt, varken Kristina Rennerstedt eller Heidi Pikkarainen är längre på Kulturrådet.

Kulturchefen har fel i uppgiften om vilka som varit externa bedömare till Kulturrådet, och det vet hon. Det har inte varit vare sig Malmö museer, Stockholms kulturförvaltning eller Världskulturmuseet som har bedömt verksamheterna i mångkulturella organisationer. Uppdraget från Kulturrådet gick till tre enskilda personer. Deras ordinarie arbetsgivare har inte varit inblandade. Borås kommuns kulturchef har därmed vilselett kulturnämndens ledamöter och därmed också kommunstyrelsen.

Därefter citerar kulturchefen det avsnitt som innehöll flest grodor, och som också bemötts av Immigrant-institutet. Uttalandet som kulturchefen citerar kommer från herr Mark Sylwan i Stockholm som inte ens kände till Immigrant-institutet och dess verksamhet, enligt honom själv. Uppgiften om att han inte kände till institutet finns i början av hans utlåtande till Kulturrådet, det som kulturchefen i Borås citerat ifrån.

Kulturnämnden:

Kulturutskottets betänkande 2006/07: KrU4

Ulf Sjösten (m) föreslår i motion Kr 230 att Immigrantinstitutet i Borås ska få ett erkännande från statens sida samt ett ekonomiskt stöd. Motionen avstyrks. Inga reservationer. Utskottet hänvisar till att Kulturrådet får göra sina egna bedömningar om Immigrantinstitutet även i fortsättningen. Man hänvisar också till Borås Stad och den pågående utredningen som Kulturförvaltningen gör, inklusive den ekonomiska bedömning som utförs av en extern revisionsfirma.

Kommentar:

Kulturutskottets betänkande blev en överraskning för oss. Där står att en extern revisor kommer att granska "*ägarförhållandena för fastigheten*". Ledamöterna i Kulturutskottet kunde bara tolka det som att något var fel med ägarna, som skulle synas i sömmarna av kommunen. Vem, vilka kunde äga fastigheten!!

Överraskande, eftersom det inte ingick i kommunstyrelsens uppdrag till kulturnämnden,

Överraskande, eftersom ägarförhållandena är kända,

Överraskande, eftersom revisorn inte kommit fram till något annat än vad kommunen redan kände till,

Överraskande, eftersom det är via Kulturutskottet som Immigrant-institutet fått reda på att institutet skulle komma att få besök av en extern revisor - utan uppdrag som kunde presenteras till oss.

Kulturchefen i Borås förnekar inför oss att det som står i Kulturutskottets betänkande är något hon har meddelat till utskottet.

Kulturnämnden:

Dialog Kulturnämnden/Kulturförvaltningen och Immigrantinstitutet

Under 2006 och 2007 har kulturförvaltningen gjort ett flertal besök på Immigrantinstitutet för att i dialog med Miguel Benito se på verksamhet och samlingar och utreda de framtida förutsättningarna. Även kulturnämndens presidium har deltagit i möten med Immigrantinstitutet, chefen för De Kulturhistoriska Museerna, Bibliotekschefen och chefen för Borås Stads arkivverksamhet har också besökt institutet för att bedöma samlingar och verksamhet, samt för att utreda eventuella framtida samverkansmöjligheter.

Kommentar:

Flertal besök av Elisabeth Lundgren, ja. De andra har varit med en gång var och en, på ett väldigt kort besök. Kulturnämndens presidium hade inte mycket tid till "dialog".

Vi trodde att cheferna från de olika institutionerna hade kommit för att värdera institutets samlingar och verksamhet. Ingen av dem förde någon "dialog" med institutets representant.

Kulturnämnden:

Bedömning verksamhetschefer

Biblioteket består framför allt av en stor samling tidskrifter med anknytning till immigration. 1 000 titlar med varierande antal årgångar och, enligt hemsidan, på 42 språk. Vissa är kompletta andra inte. Stadsbiblioteket har vissa av dessa titlar men sparar i regel inte årgångarna lika länge och behåller inte heller avslutade tidskrifter i samma utsträckning.

Samlingen är välskött och resultatet av många års arbete och är säkert av intresse för forskare inom området. Den hör hemma i ett arkiv eller ett forsknings/specialbibliotek.

Samlingarna skulle kunna integreras med övrig Arkivverksamhet i Borås. Museidelen kan delvis ha ett intresse för Borås Museum.

Kommentar:

Överraskande bedömning. Vad kulturchefen skriver innebär att det som Immigrant-institutet skapat under sina 35 år är av värde även för Borås, men bara om Borås stad blir ägare till det. Var avsikten med utredningen kanske att skapa förutsättningar för en gratis "konfiskation"?

Någon annan tolkning ges inte av innehållet i utredningen, vilket också framgick av ett uttalande från en deltagare i Kulturnämndens sammanträde den 31 januari 2008, där hon framförde önskemål om fortsatt utredning om hur Immigrant-institutets samlingar och tillgångar skulle föras över till kommunen.

Kulturnämnden:

Immigrantsinstitutets hemsida är mycket bra och användbar, och har många användare. Hemsidan är definitivt en mycket utvecklingsbar möjlighet för Immigrantinstitutets fortsatta verksamhet. En verksamhet som kan bedrivas oavsett lokal. Utvecklingen går mot allt större publicering på nätet. De två digitala tidskrifterna har ett värde och innebär fortsatta utvecklingsmöjligheter.

Kommentar:

Uttalandet visar stora kunskapsluckor om hur en hemsida byggs upp och underhålls. Verksamheten är inte alls lämplig att bedrivas ute på gatan, såsom kulturchefen förespeglar. För att ha rätt information på till exempel tidskrifterna krävs för själva tidskrifterna en lokalyta på minst 50 kvm. För encyklopedin behövs tillgång till hela biblioteket. Därutöver behövs administrativa lokaler och inte minst sakkunniga medarbetare.

Kulturnämnden:

Slutdialog

Kulturnämndens presidium besökte Immigrantinstitutet hösten 2007 för att överlämna revisionsrapporten och ha en dialog med Miguel Benito och styrelseordförande Jens Allwood. Enligt överenskommelse med Immigrantinstitutet skulle en dialog ske före överlämning av Öhrling & Pricewaters rapport till Kommunstyrelsen.

En diskussion och utvidgning av det förslag till SWOT-analys från Öhrlings och Pricewaters rapport genomfördes tillsammans. *Styrka och möjligheter* ligger främst på Immigrantinstitutets digitala produktion dvs. hemsidan. *Hot och svagheter* handlar om den svaga ekonomin och låg aktivitet samt få besök i fastigheten.

Immigrantinstitutets chef Miguel Benito lämnade in kommentarer till revisionsrapporten som bemöttes av Öhrlings och Pricewater.

Vid Kulturnämndens årliga Dialogform med kulturföreningarna den 8 januari i deltar Miguel Benito och får ytterligare möjlighet att lägga fram sin sak. Syftet med Dialogforumet är just en dialog med utvärdering av föregående år och inriktning mot ökat samarbete mellan föreningarna inför kommande år.

Kommentar:

Den dialog som kulturchefen nämner behandlade inte i sak rapporten från Öhrlings PricewaterhouseCoopers, förutom en initial ytlig diskussion om SWOT-analysen. Rapporten lämnades av kulturchefen direkt vid mötet utan tid för läsning.

Kommentarer till rapporten lämnades skriftligen av Miguel Benito ett par veckor senare, efter att de hade granskats av Immigrant-institutets styrelse. Såväl Öhrlings PricewaterhouseCoopers rapport som Immigrant-institutets bemötande kom fram först vid Kulturnämndens möte den 31 januari 2008. Ledamöterna fick del av rapporterna om de själva hämtade texterna från bordet vid mötet, inte innan mötet, som det är praxis med alla andra handlingar.

Kulturchefen skriver vidare att Miguel Benito fick "*möjlighet att lägga fram sin sak*". Ingenting kan vara mer missvisande.

Kulturnämndens viceordförande och flera tjänstemän var närvarande vid mötet med kulturföreningar den 8 januari 2008 och bör kunna intyga att Benito bara frågade "**när**" utredningen om Immigrant-institutet skulle bli färdig, eftersom två år snart hade gått sedan uppdraget gavs. Det enda svaret Miguel Benito fick från kulturchefen var att Benito skulle få besked "**när det var klart**". Kulturnämndens ledamöter har avsiktligt vilselets.

Kulturnämnden:

Slutsatser

Framtiden för Immigrantinstitutet är oviss. Framförallt ser det svårt ut att få fram en långsiktig hållbar ekonomi. Enbart kostnaderna för lokal och personal överstiger institutets nuvarande intäkter.

Kulturrådets bidrag för 2008 är ännu inte beslutad. Tendensen visar på en allt mindre vilja hos Kulturrådet att ge bidrag. Bidraget har stadigt sjunkit de senaste 10 åren från drygt 1 miljon till 200 tkr 2007.

Kommentar:

Att påstå att **framtiden är oviss** är mycket begåvat. Det behövs dock ingen kulturchef för det.

Kulturnämnden:

Antalet mångkulturella föreningar som söker statliga bidrag ökar samtidigt som Kulturrådet inte bedömer Immigrantinstitutet som en nationell angelägenhet och menar att institutets verksamhet är begränsad med avseende på öppettider, utställningsverksamhet och aktiviteter.

Västra Götalandsregionen beviljar projektbidrag, men ger inte kontinuerligt stöd till organisationer som Immigrantinstitutet, enligt beslut 2001.

Kommentar:

Sveriges Riksdag har i många omgångar bedömt Immigrant-institutets verksamhet som en nationell angelägenhet.

Det största hotet mot Immigrant-institutet är inte det påstådda stora antalet mångkulturella föreningar som söker bidrag. Av de sökande är det få som verkligen hör till kategorin och som får stöd. Man måste skilja mellan sökande och behöriga.

Kulturchefen upprepar återigen det osanna påståendet om öppettider. Kan hon inte kontrollera uppgiften? Eftersom hon flera gånger har fått besked att uppgiften inte är sann, då sprider hon en lögn, väl medveten om möjliga omedelbart negativa följder för Immigrant-institutet.

Kulturnämnden:

Borås Stad har varit stöd för Immigrantinstitutet länge, både via föreningsbidrag från Kulturnämnden, men också via ett ränte- och amorteringsfritt lån till fastigheten samt finansiering med arbetsmarknadsstöd till en tjänst. Bidraget uppgår till ca 450 tkr per år. Kommunstyrelsen uttalade sig 2006 att det extra stödet på 152 tkr var en engångshändelse och gav uppdrag till Kulturnämnden att utreda förutsättningarna för kommunens fortsatta bidrag till verksamheten.

Kulturnämnden fattar beslut om föreningsbidrag för 2008 den 31 januari.

Immigrantinstitutets samverkan med andra föreningar behöver ökas, liksom besökarantal och aktiviteter.

Verksamhetsmässigt fungerar hemsidan och den digitala produktionen väl. Fastigheten på 1600 kvm, Katrinedalsgatan 43 är stor i relation till verksamheten och kan användas betydligt bättre och effektivare.

Kommentar:

Återigen, fastigheten kan användas bättre. Javisst, allt kan göras bättre, men knappast om samhällsstödet blir mindre eller helt uteblir.

Detta förstår vanligt folk, kanske inte kulturnämnden.

Kulturchefen glömmet dessutom att fokuseringen på fastigheten leder fel, då det främst för Borås stad är fråga om en tredje del av fastigheten som kommunen kan yttra sig om, och dessutom finns det inga formella krav för föreningar hur deras lokaler ska användas.

Samma regler som för andra bör gälla också för Immigrant-institutet. Något annat är diskriminering.

Vad menar slutligen kulturnämnden med att institutets samverkan med andra föreningar behöver ökas? Vad vet Kulturnämnden om detta? Hur mycket ska samverkan ökas när det redan finns ett stort antal föreningar och organisationer som samverkar, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt?

Slutkommentar:

Kulturnämndens uppdrag att utreda framtidsförutsättningarna för institutet har inte genomförts.

Vi kan inte finna ett ord om det, utom det vaga påståendet att "Immigrant-institutets framtid är oviss", vilket gäller all verksamhet i världen.

Bristen på seriös analys har skadat Immigrant-institutet.

Immigrant-institutet 10 februari 2008

Styrelsen

På uppdrag:

Miguel Benito
Institutschef

Bilagor:

- 1) Stadgar för Immigrant-institutet.
- 2) Immigrant-institutets skrivelse till Borås Stads kulturnämnd den 11 september 2007.